

Nr 225.

Av herr **Norman m. fl.**, om bidrag av tipsmedel till Föreningens för skidloppningens och friluftslivets främjande i Sverige administrationskostnader.

I likalydande motioner vid 1949 års riksdag, (nr 211 i första och nr 256 i andra kammaren) hemställdes att riksdagen måtte uttala, att av det anslag, som i anledning av de avgivna motionerna om höjt anslag till idrottsfonden eventuellt kunde komma att avsättas till samma fond för budgetåret 1949/1950, 50 000 kronor måtte ställas till Föreningens för skidloppningens och friluftslivets främjande i Sverige (Skid- och friluftsförbundet) förfogande som bidrag till dess förvaltningskostnader.

Anslaget till idrottsfonden blev i anledning av motionerna höjt från föreslagna 3,5 miljoner kronor till 4 miljoner kronor.

I fråga om det i motionerna nr 211 och nr 256 väckta förslaget om bidrag till administrationsutgifter till Skid- och friluftsförbundet erinrade statsutskottet om 1939 års riksdags beslut, att bidrag av tipsmedel icke borde tilldelas organisationer inom friluftslivets område till löpande organisationsutgifter. Med hänsyn till att friluftsrörelsen sedan 1939 utbyggts och fördjupats ifrågasatte statsutskottet emellertid om tillräckliga skäl längre föreläge för denna begränsning av tipsmedlens användning. Frågan syntes utskottet böra närmare utredas av Kungl. Maj:t, och utskottet förutsatte, att riksdagen sedermera, på grundval av vad därvid framkommit, skulle kunna taga ställning till detta spörsmål. Med denna motivering blevo motionerna nr 211 och nr 256 avstyrkta.

Undertecknade hade väntat, att Kungl. Maj:t i år skulle framlägga ett positivt förslag beträffande ifrågavarande bidrag till Skid- och friluftsförbundets administrationskostnader. Så har dock ej skett. Handelsministern säger att om denna förening finge ett sådant bidrag, skulle också åtskilliga andra organisationer komma att göra anspråk på liknande bidrag. Därför vore det knappast möjligt att införa någon ny princip beträffande dylik bidragsgivning.

Här synes statsrådet ha förbisett, att en annan »främjandeorganisation», nämligen Riksföreningen för simningens främjande, redan har bidrag av statsmedel för sina administrationskostnader. Likaså ingå administrationskostnader i några av de anslagposter, som staten lämnar Nordisk ungdoms skolresetjänst i samarbete med Reso.

Av den på s. 173 i statsverkspropositionen, 10:e huvudtiteln, intagna tablån framgår, att för Riksidrottsförbundets förvaltningskostnader under budgetåret 1950/51 äskats ej mindre än 1 300 000 kronor. Även om denna

summa kommer att beskäras till hälften, är den dock mer än tolv gånger så stor som de 50 000 kronor det här är fråga om. Prejudikatsfrågan synes oss därför icke böra lägga hinder i vägen för ett bifall till bidrag av statsmedel även åt Skid- och friluftsförbundet, som icke har några inkomster av tävlingar. Detta enligt avtal med Svenska skidförbundet, vilket i likhet med Skid- och friluftsförbundet är anslutet och avgiftspliktigt till Sveriges riksidrottsförbundet.

Det torde här vara på sin plats erinra om att denna anslagsfråga är av gammalt datum.

När 1937 års fritidsutredning i skrivelse till handelsministern den 29 november 1938 uppdrog riktlinjerna för tipsmedels användning för friluftslivets främjande, poängterade utredningen att det vore ett sportsligt betonat friluftsliv på bred social bas, som vore särskilt värt att stödja med anlåtande av tipsmedel. I denna skrivelse framhölls särskilt det arbete Skid- och friluftsförbundet utfört till befordrande av befolkningens friluftsliv i sportmässig anda.

När sedan frågan om avsättning av tipsmedel till en fond för friluftslivets främjande debatterades i riksdagens andra kammare den 9 juni 1939, yttrade statsrådet Sköld bland annat, att friluftsrörelsen, som då var en relativt ny rörelse — som sådan visserligen en stor, dominerande rörelse — efter hand borde få »växa i sina kläder». Statsrådet ansåg att friluftsrörelsen för det dåvarande icke vore så utbyggd, att den kunde ta hand om pengarna på sådant sätt, att man, när pengarna vore förbrukade, kunde säga att de vore väl använda. Den friluftsförbundet, som då avsågs, var Skid- och friluftsförbundet — en organisation, som utan bidrag hittills av allmänna medel för sin förvaltning bestått sedan år 1892, således i 58 år.

Det synes oss vara orätt säga, att ledningen för Skid- och friluftsförbundet ej skulle vara lika kapabel och pålitlig att ansvarsfullt och väl använda densamma anförtrodda medel som Riksidrottsförbundet eller andra organisationer, som åtnjuta statsbidrag för sin organisation. Mot föreningens förvaltning har oss veterligt aldrig någon anmärkning framförts. Statens fritidsnämnd har även i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 januari 1947 sagt sig städse kunnat iakttaga det intresse och den omdömesgillhet, som de i lokalavdelningarnas ledning deltagande visat under sitt hängivna arbete, för vilket någon ersättning icke utgått.

Om föreningens verksamhet ute i landet fogade vi som bilagor till förra årets motioner uttalanden av landshövdingarna i Gävle, Malmö och Västerås, vilka alla gingo i synnerligen positiv riktning. Landshövding A. Thomson ansåg sig till och med kunna säga, att »ingen annan organisation på friluftslivets område har här (inom Malmöhus län) gjort en insats, som ens tillnärmelsevis kan jämföras med Skid- och friluftsförbundets. Denna senare har helt enkelt varit epokgörande.»

För att ytterligare framhålla den betydelse, som föreningens verksamhet tillmätes ute i landet, ha vi som bilagor till denna motion fogat intyg från landshövdingarna i Luleå, Umeå, Härnösand, Östersund, Falun och Stockholm. Även dessa uttalanden äro av den positiva art, att de synas oss berättiga Skid- och friluftsförbundet att erhålla det bidrag till sina förvaltningskostnader, som föreningen år efter år hemställt om.

Skulle någon annan organisation kunna påvisa en jämförlig insats i arbetet för vår ungdoms fysiska och moraliska fostran till goda medborgare genom utövande av ett sportbetonat sunt och härdande friluftsliv, bör även den få ett säkerligen välbehöfligt stöd av statsmedel för sin verksamhet. Att Skid- och friluftsförbundet efter 11 års upprepade framställningar om ifrågakarande bidrag nu får det beskedet, att statsrådet senare ämnar upptaga frågan till behandling, synes oss icke vara rättvist och billigt.

Enligt vad vi inhämtat, har statens fritidsnämnd varmt förordat administrationsbidraget i fråga, men anser att det bör utgå från idrottsfonden. Riksidrottsförbundet, som säger sig till fullo uppskatta det arbete Skidförbundet utträttat inom sitt verksamhetsområde, avstyrker dock bidrag från idrottsfonden. Förbundet motiverar sin ståndpunkt med att, då tipsmedlen uppdelats på två fonder, denna uppdelning synes tala för att berättigat ekonomiskt stöd åt friluftslivet icke skall inkränka på de medel, som tillhöra idrotten.

I frågans nuvarande läge bör det, synes det oss, ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, från vilken fond det av oss här äskade beloppet skall utgå. Två vägar finnas: den ena att av de i riksstaten med 33 miljoner kronor uppförda tipsmedlen 50 000 kronor läggas till den fond, varifrån detta bidrag slutligen skall utgå, eller den andra att bidraget toges av de avsättningar till endera av de båda fonderna, som handelsministern föreslagit, nämligen 4 miljoner till idrottsfonden respektive en miljon till friluftsfonden.

Vi hemställa därför,

att riksdagen beslutar antingen och helst att öka avsättningen av tipsmedel till den fond, från vilken ifrågakarande administrationsbidrag skall utgå, med 50 000 kronor eller att av årets avsättningar till idrotts- eller till friluftsfonden 50 000 kronor skola ställas till Föreningens för skidlöpnings- och friluftslivets främjande i Sverige förfogande som bidrag till dess förvaltningskostnader.

Stockholm den 27 januari 1950.

David Norman.

Gärda Svenson.

L. Tjällgren.

Edwin Berling.

Ingrid Oswald.

Bilaga.

Till Skid- och friluftsförbundet, Stockholm.

Skid- och friluftsförbundet fyller en betydelsefull uppgift framför allt därigenom att den i vårt län inriktat sig på att vidga ungdomens vyer genom att ordna tillfällen för ungdom i inlandet att bekanta sig med kustbygdens förhållanden och vice versa för kustlandets ungdom att komma i kontakt med inlandets och fjällbygdens natur. En dylik växelverkan mellan ungdom från olika orter kan helt enkelt icke överskattas. Därtill kommer det rent materiella stöd som genom organisationen åstadkommit, så att även obemedlade barn kommit i besittning av fullgod skidutrustning m. m., sådant som annars skulle ha utgjort ett oöverkomligt hinder för deras deltagande. Skid- och friluftsförbundet behöver allt det stöd det kan få.

Luleå den 8 januari 1950.

O. W. Lövgren.

Landshövding.

Det är med nöje jag betygar att Skid- och friluftsförbundet har gjort goda och uppskattade insatser i Västerbotten för att stimulera till ett sunt friluftsliv och för att ute i markerna ordna med replipunkter för sportutövarna. Jag önskar bara att verksamheten måtte få en ännu större omfattning. Och så ett önskemål av speciell karaktär. Vi vänta här i Västerbotten otåligt på att Skidförbundet skall få de behövliga ekonomiska resurserna för att förverkliga sin plan på en anläggning för friluftsliv i Hemavan i Tärna socken. Vi göra detta ej blott för deras del, som där skola rekreera sig, utan vi tänka också på den betydelse som turismen har som näringsfång för fjällbefolkningen. Det är nödvändigt med en tillökning av försörjningskällorna i dessa trakter, och vi behöva hjälp utifrån för att kunna åstadkomma dem.

Umeå den 18 januari 1950.

Elof Lindberg.

Landshövding.

Alltifrån tidiga ungdomsår har jag varit varmt intresserad av sport och friluftsliv samt på olika sätt sökt medverka till spridande av ökad insikt om betydelsen därav. På sin tid var jag med om bildandet här i staden av en lokalkommitté av skidförbundet, i vilken kommitté jag under åtskilliga år fungerade såsom ordförande. Kommitténs verksamhet har jag städe nära följt, och anser jag mig förbehållslöst kunnat vitsorda den utomordentliga betydelse denna verksamhet haft här i staden särskilt för det uppväxande släktets fostrande till fysiskt och andligt spänstiga, goda, harmoniska människor.

Inom länet finnas på ett flertal andra orter liknande lokalkommittéer av skidförbundet, vilka samtliga kommittéer arbeta i den goda och sunda anda, som är så utmärkande för Skidförbundet.

I anslutning till det anförda vill jag uttala att Skidförbundet är synnerligen förtjänt av allmänt stöd i dess för land och folk synnerligen betydelsefulla verksamhet.

Härnösand den 10 januari 1950.

Ragnar Stattin.

Landshövding.

På grund av mångårig kännedom, särskilt från min tid som landshövding i Jämtlands län, om den verksamhet, som bedrivs av Skid- och friluftsförbundet, har jag kunnat konstatera, att föreningen utfört och alltjämt utför ett berömligt arbete för höjandet av intresset för ett sunt och stärkande friluftsliv bland vårt lands befolkning, särskilt bland ungdomen. Genom sina anläggningar och övriga åtgärder har föreningen jämväl givit möjlighet för stora kategorier av befolkningen att omsätta detta intresse i praktisk verksamhet för överkomliga kostnader. Det rör sig här i stor utsträckning om kategorier, som utan denna hjälp knappast kunnat på egen hand ordna sitt sport- och friluftsliv på ett tillfredsställande sätt.

Jag har besökt åtskilliga av föreningens anläggningar och funnit dem praktiskt ordnade samt väl hållna och drivna. Av särskilt intresse för mig är av helt naturliga skäl föreningens anläggning i Storlien. Denna anläggning har berett tusenden och åter tusenden, både äldre och yngre, idrottsmän och andra, möjlighet att njuta av de jämtländska fjällens skönhet och tillfällen till rekreation och god sport. Föreningens verksamhet är alltså enligt min mening av den största betydelse såsom ägnad att bidra till ökad folkhälsa i vårt land, varför jag finner denna verksamhet väl förtjänt av det allmännas stöd.

Östersund den 19 januari 1950.

Torsten Löfgren.

Landshövding.

Skid- och friluftsförbundet synes vara förtjänt av det allmännas stöd i största möjliga omfattning. Friluftslivet under såväl sommar som vinter får allt större rum i ungdomens fritids- och förströrelseliv, en tendens som det är anledning att på alla sätt främja. Skid- och friluftsförbundet har härvidlag gjort betydelsefulla insatser, och sammanslutningen är tydligen beredd att i mån av resurser ytterligare utvidga och intensifiera sitt arbete. Då tävlingar eller uppvisningar icke ingå i programmet för denna rörelse, saknar den möjlighet att skaffa sig inkomster på den för åtskilliga andra organisationer vanliga vägen, en omständighet, som ytterligare understryker behovet av stöd från det allmännas sida.

Falun i januari 1950.

Gustaf Andersson.

Landshövding.

Skid- och friluftsförbundet har i Stockholms län ordnat ett flertal friluftsgårdar, som att döma av besöksfrekvensen stå högt i kurs hos ungdomen. Med hänsyn till skidsportens och friluftslivets betydelse för utvecklingen av ett kroppsligen och andligen sunt släkte, kan man heller inte annat än önska Skid- och friluftsförbundet framgång i dess verksamhet, vars fullföljande det borde vara det allmänna angeläget att understödja.

Stockholm den 20 januari 1950.

Karl Levinson.

Landshövding.